

Informationspakke om energifællesskaber

Energistyrelsen meddelte sidste år tilsagn til projektet: ”Trykt materiale til borgere med information om energifællesskaber og termonet”. Et projekt der har til formål at producere informationspakker, der bidrager til udvikling af vedvarende energiløsninger i lokalsamfundet. Når du læser dette brev, har du netop modtaget sådan en informationspakke til at fremme udviklingen af energifællesskaber.

I et energifællesskab organiserer borgere, virksomheder og kommuner sig lokalt om produktion og forbrug af vedvarende energi. Et energifællesskab leverer lokalt produceret el til medlemmernes stikkontakter, men også lokalt produceret vedvarende energi til opvarmning af boliger. Eksempelvis via et lokalt termonet, der rørforbinder store og små varmepumper.

Fordele ved energifællesskaber og kollektiv varmeforsyning

- Kobling mellem forbrug og produktion
- Stabile og konkurrencedygtige energipriser
- Bedre økonomi på og mulighed for kombination af VE-anlæg
- Bedre styring og optimering af forbrug og produktion
- CO₂-reduktioner kommunalt, nationalt og globalt
- Lokalt ejerskab og fællesskab
- Aflastning af det kollektive forsyningsnet
- Fokus på klima og bæredygtighed

EU: Alle kommuner bør etablere energifællesskaber

Lokal energi- og varmeproduktion i partnerskaber med borgere og virksomheder er afgørende for, at kommunerne når i mål med klimaplanerne. Snart lander regeringens nye bekendtgørelse og vejledning om solceller, men vi kender allerede EU's strategi for solenergi fra 2022. Energifattige og sårbare forbrugere skal ifølge EU have adgang til solenergi. Eksempelvis gennem socialt boligbyggeri, energifællesskaber eller økonomisk støtte til individuelle anlæg. Samtidig bør kommuner med en befolkning på flere end 10.000 indbyggere oprette mindst ét energifællesskab baseret på vedvarende energi – inden 2025.

Pakkens indhold

Informationspakken indeholder en række trykte materialer, der kan bistå Jeres arbejde med at italesætte energifællesskaber i lokalsamfundet:

- 10 stk. Håndbog for energifællesskaber i en nyligt opdateret udgave
- 6 stk. Nyskrevet samling af cases om energifællesskaber
- 50 stk. Borgerrettet brochure om energifællesskaber
- Én roll-up der omtaler energifællesskaber
- 6 stk. Håndbog om termonet
- 50 stk. Borgerrettet brochure om termonet
- Én roll-up der omtaler termonet

På den følgende side beskrives de tanker, der ligger bag det antal, som materialerne fremsendes i. Det er nemlig tanken at materialerne skal ud og arbejde blandt forskellige aktører i lokalsamfundet. Viser det sig at I har brug for flere eksemplarer af hele eller dele af materialet, er det muligt at få udleveret trykfilerne.

Roll-ups om energifællesskaber og termonet

Ideen med de to medsendte roll-ups er at I kan bruge dem på borgermøder, temadage, konferencer eller andre arrangementer, hvor det er relevant at gøre deltagerne bekendt med energifællesskaber og/eller termonet.

Brochurer om energifællesskaber og termonet

De medsendte brochurer er tiltænkt en placering i nærheden af de relevante roll-ups. Brochurerne er målrettet borgere, der er nysgerrige på hvad energifællesskaber er for en størrelse, men som ikke nødvendigvis skal have dyb viden om emnet.

Håndbøger om energifællesskaber og termonet og cases om energifællesskaber

I alle lokalsamfund vil der være nogle få ildsjæle som ønsker at få et meget dybt kendskab til energifællesskaber. Til det formål er der medsendt 10 eksemplarer af "Håndbog for energifællesskaber". Hvordan disse kommer i anvendelse ved I bedst. De kan uddeles internt i Jeres organisation, deles ud blandt borgere eller andre aktører. Håndbog om termonet er primært målrettet kommunale varmeplanlæggere eller forsyningsselskaber, der ikke har et forhåndskendskab til termonet. Håndbogen om termonet indeholder i sig selv eksempler på cases, hvor der er etableret termonet. Der findes ikke så mange energifællesskaber endnu, men den medsendte samling af cases giver nogle konkrete eksempler på steder, hvor arbejdet allerede er i gang.

Skulle I imod forventning ikke ønske at gøre brug af hele eller dele af materialet, håber jeg at I vil kontakte undertegnede, så materialet kan dirigeres hen til steder, hvor det hurtigt slipper op.

Netværk som arbejder med energifællesskaber

Den fremsendte informationspakke er udarbejdet uden for selve informationsprojektet af gode folk fra forskellige foreninger, der alle i et eller andet omfang arbejder med energifællesskaber. Det er også her I kan søge hen, hvis I ønsker at følge med i udviklingen på området.

Energifællesskaber Danmark – er en nystiftet almennyttig forening, der som navnet udtrykker, udelukkende beskæftiger sig med energifællesskaber – www.energifaellesskaber.dk

Gate 21 – er et partnerskab for kommuner, regioner, virksomheder og vidensinstitutioner, der sammen skal sikre klimahandling – www.gate21.dk

Energy Cluster Denmark – er klyngeorganisation for hele den danske energisektor – www.energycluster.dk

Holder møde i kommunenetværket om energifællesskaber d. 16. november fra 10:00 til 13:30, tilmelding: <https://www.energycluster.dk/events/innonet-kommunenetvaerket-1/>

Termonet Danmark – er en almennyttig forening, der specifikt arbejder med udvikling og udbredelse af termonet. 30% af de danske kommuner er allerede medlem af foreningen – www.termonet.dk

God fornøjelse med at arbejde med energifællesskaber!

På de to følgende sider vil jeg give ordet til foreningen Energifællesskaber Danmark. Foreningen har udarbejdet en kort skrivelse som fortæller, hvordan kommunerne kan understøtte udviklingen af energifællesskaber.

Med venlig hilsen
Søren Skjold Andersen
Projektadministrator

Telefon: 22 44 08 71
Mail: sa@geodrilling.dk

LOKAL OPBAKNING OG EJERSKAB MED ENERGIFÆLLESSKABER

Den grønne omstilling skal gå hurtigt, hvis vi skal nå 2023 målene:

Vedvarende energi på land skal firdobles og kommunerne har en stor opgave foran sig. I samarbejde med den private sektor og borgerne skal de etablere både solceller, vindmøller samt grøn varme.

Energifællesskaber er en måde at skabe aktiv, lokal deltagelse af den vedvarende energi (VE), der skal opsættes i landets kommuner. Det er samtidig en god måde for kommunerne at indgå i lokale klimapartnerskaber med både borgere og virksomheder, der kan lede til CO²-reduktioner og styrke det lokale fællesskab.

Lokal udvikling og ejerskab af den grønne omstilling, medbestemmelse, lokale gevinster i form af stabile elpriser og lavere varmepriser for aktørerne, samt besparelser på udbygning af elnettet er nogle af fordelene ved at anvende energifællesskabs-modellen.

Hvad er et energifællesskab?

Et energifællesskab er en sammenslutning af lokale aktører, der ønsker at gå sammen om bl.a. at producere vedvarende energi til

- eget forbrug,
- deling,
- lagring,
- ladning af elbiler,
- samt at konvertere energien til grøn varme i lokal varmforsyning.

1

Sidstnævnte er primært hos de borgere, hvor den konventionelle fjernvarme ikke kommer frem, men hvor der skal etableres mindre kollektive varmeløsninger med varmepumper.

Hvilke fordele kan et energifællesskab give?

Energifællesskaber kan give lokale aktører, herunder borgere, SMV'er og kommuner flere gevinster. Blandt andet medbestemmelse i forhold til placering af VE-anlæg i deres lokalområde samt stabile lave elpriser for den el, de selv producerer. Som følge af det – lave elpriser til opvarmning. Energifællesskaber har samtidig en national opgave ved igennem samtidig lokal produktion og forbrug at mindske behovet for udbygning af det lokale elnet. Energifællesskaber kompenseres for det via en såkaldt *lokal kollektiv tarifiering*. Derudover er det muligt at bruge et evt. overskud i energifællesskabet til både økonomiske, miljømæssige og sociale fællesfordele for dets medlemmer. Disse skal understøtte udviklingen i de lokale samfund.

Energiparkers samspil med energifællesskaber

Regeringen kom i starten af oktober med et udspil "*Klimahandling – Sammen om mere grøn energi fra sol og vind på land*" der forbedrer kommunernes rammer til at understøtte en markedsdrevet firdobling af elproduktionen fra sol og vind på land frem mod 2030.

Etablering af vedvarende energi på land skal ske både gennem energiparker, drevet af kommercielle investorer, men også via lokale initiativer som fx energifællesskaber.

Regeringen lovede i Klimaftalen om grøn strøm og varme "at der skal belyses forskellige modeller, der kan give berørte lokalområder og kommuner et tydeligt udviklingsperspektiv, lokale gevinster, eventuelt nye muligheder for udvikling af fx landsbyer, samt styrkelse af natur, biodiversitet og rekreative muligheder i de områder, hvor energiparkerne placeres. Det kan også være modeller, som på anden vis understøtter lokal udvikling – fx fravigelse af planloven"

Energifællesskaber Danmark mener, at det er vigtigt, at kommunerne får de samme værktøjer og muligheder for at fremme lokale initiativer, som regeringen har givet kommunerne i forhold til at etablere energiparkerne. Herunder planmæssige fordele, forrang ift. lokal planbehandling, en indgang til statslig myndighedsgodkendelse mv. Energifællesskaberne bør fritages fra en fordobling af grøn pulje, da deres opsætning af VE allerede kommer lokalområdet til gode i form af et direkte lokalt ejerskab (se ovenstående fordele), og da lokale aktører ikke har det samme økonomiske råderum som en opsætter.

Energifællesskaber har mulighed for at samarbejde med energiparkerne. Det kan ske gennem lokalt ejerskab af andele i en energipark, både reelt ejerskab og finansielt. Den producerede el fra denne andel kan indgå som del af energifællesskabets egenproduktion. Det kommer alle medlemmer af energifællesskabet til gode og ikke kun de få, der har råd til at købe en andel. Derudover kan der indgås en aftale om køb af el (PPA) med levering af den el energifællesskabet ikke selv kan producere via egne anlæg til en fast lav pris i hele anlæggets levetid m.v.

På den måde kan de lokale få fordele af etableringen af nye VE-anlæg i stedet for at opleve dem som en trussel, der skal accepteres mod en kompensation.

Hverken den offentlige eller private sektor kan gennemføre den grønne omstilling uden opbakning og støtte fra civilsamfundet. Det kan energifællesskaber være et svar på.

2

Hvordan kan kommunerne understøtte udviklingen af energifællesskaber?

- Gennem sin rolle som VE- og varmemyndighed, som facilitator og som en del af energifællesskabet.
- Kommunerne kan facilitere borgermøder der handler om energifællesskaber og om hvordan lokale aktører etablerer et energifællesskab (for mere information – se www.energifaellesskaber.dk)
- Kommunen kan understøtte analyser, herunder forbrugs- og produktionsprofiler, der skal laves på energi og varme med kommunale puljer, som lokale aktører kan søge.
- Kommunerne kan understøtte lokale aktører med vejledning om mulig placering af VE ift. landskabsinteresser, naturområder, kulturarv mv., så de ikke løber ind i for mange barrierer.
- En opdateret hjemmeside med oplysninger om energifællesskaber, hvilke tilladelser der skal søges til etablering af solceller, vindmøller, termonet, varmepumper, biogas samt oplysninger om den lokale planproces og opprioritering af lokale borgerforslag.
- Kommuner kan indgå i energifællesskaber på lige fod med andre medlemmer. Dette med de bygninger, som kommunen ejer i energifællesskabets område. Kommunen kan derved medvirke til at drive energifællesskabet frem sammen med de andre lokale aktører. Kommunerne har i den forbindelse derved i øvrigt opfyldt deres krav om selskabsdannelse i forbindelse med opsætning af solceller på fx tagflader og parkeringsarealer.